

MARIAN ENE
IONUȚ POPA

Atlas școlar

pentru clasa a VIII-a

Geografia României

Cuprins

Argument	5
Pozitia geografica	
Romania. Pozitia geografica si punctele extreme	6
Vecinii Romaniei si lungimea frontierelor	7
Romania, tara carpato-dunareano-pontica	8
Romania intre statele Europei Centrale	9
Relieful Romaniei si elemente de geologie	
Harta geologică. Rocile magmatice	10
Relief pe roci vulcanice	11
Harta tipurilor de relief. Rocile metamorfice	12
Relief pe roci metamorfice	13
Rocile sedimentare. Relief pe roci sedimentare	14
Relief pe conglomerate	15
Carstul si relieful carstic	16
Ghetarii montani si relieful glacial	18
Relieful de vale	20
Relieful litoral	22
Caracteristici generale ale reliefului Romaniei	24
Harta unitatilor de relief	26
Elementele unui cutremur.....	28
Harta tectonică. Harta magnitudinilor	29
Muntii Carpati	30
Carpatii Orientali	32
Carpatii Meridionali	33
Carpatii Occidentali	34
Depresiunea Colinară a Transilvaniei.....	35
Subcarpatii	36
Dealurile de Vest	38
Podisul Getic si Podisul Mehedinți.....	39
Podisul Moldovei	40
Podisul Dobrogei	41
Campia Romană	42
Campia de Vest	43
Delta Dunării	44
Platforma continentală a Mării Negre	45
Rolul reliefului în amenajarea teritoriului	46
Fenomene si procese geomorfologice de risc în orizontul local	47
Clima, apele, vegetația, fauna și solurile	
Circulația generală a maselor de aer	48
Influențe și regiuni climatice	49
Temperatura aerului (1981 – 2010)	50
Temperaturile medii multianuale ale lunilor caracteristice.....	51
Precipitațiile atmosferice (1981 – 2010)	52
Precipitațiile medii multianuale ale lunilor caracteristice	53
Vânturile.....	54
Etaje climatice.....	55
Fenomene climatice de risc	56
Bazinul Dunării	58
Sectoarele Dunării în Romania	59
Harta bazinelor hidrografice	60
Lacuri și ape subterane	61
Marea Neagră	62
Harta vegetației	64
Harta parcurilor naționale și naturale din România	65
Specii de animale dispărute de pe teritoriul României	66
Specii de plante și animale protejate în România	67
Fauna peșterilor din România	68
Harta solurilor	69
Fenomene hidrologice și biogeografice de risc	70
Populația, aşezările omenești și organizarea administrativ-teritorială	
Populația Romaniei	72
Evoluția numărului de locuitori	72
Bilanțul natural și migratoriul al populației	72
Harta densității populației pe unități administrativ-teritoriale	73
Structura populației pe grupe de vîrstă	74
Structura populației pe medii de viață	75

Structura populației după religie	75	Harta industriei constructoare de mașini	97
Structura populației după etnie	75	Harta industriei chimice și a industriei lemnului	98
Satele din România și tipuri particulare de sate	76	Harta materialelor de construcție	99
Tipuri de case tradiționale.....	77	Transporturile în România.....	100
Orașele României	78	Turismul în România.....	102
Municipiul București.....	80	Regiuni geografice și dezvoltare regională. Caracteristici ale mediului înconjurător. România în Europa și în lume	
Caracterizarea unor mari orașe din România.....	82	Dezvoltare regională	104
Împărțirea administrativ-teritorială a României	88	Regiuni pe baze naturale	105
Activitățile economice		Hazarduri datorate activităților antropice.....	106
Fondul funciar.		Situația pădurilor din România.....	107
Harta utilizării terenurilor din România	90	Situri UNESCO în România	108
Harta combustibililor fosili	92	Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO)	110
Harta industriei energetice	93	Uniunea Europeană (UE)	111
Resursele alternative de energie și valorificarea acestora în România.....	94	<i>Glosar</i>	112
Harta minereurilor feroase și neferoase	96		

Competențe generale

1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice
3. Studierea spațiului geografic, realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare
4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană

Competențe specifice

- 1.1.** Utilizarea limbajului specific în explicarea unor elemente, fenomene și structuri geografice
- 1.2.** Prezentarea structurată a informației geografice
- 2.1.** Reprezentarea unor elemente geografice pe un suport cartografic dat
- 2.2.** Explicarea fenomenelor și proceselor geografice utilizând reprezentări grafice și cartografice
- 2.3.** Construirea de reprezentări grafice și cartografice pe baza datelor și/sau suporturilor date
- 3.1.** Explicarea unor elemente, fenomene și procese geografice folosind noțiuni din matematică, științe și TIC/GIS
- 3.2.** Formularea de soluții la probleme date din realitatea înconjurătoare utilizând elemente din matematică, științe și TIC/GIS
- 3.3.** Argumentarea diversității naturale, umane și culturale a realității geografice realizând corelații cu informațiile dobândite la alte discipline școlare
- 3.4.** Argumentarea importanței patrimoniului local și național în context european și mondial
- 4.1.** Realizarea unui demers investigativ
- 4.2.** Analizarea elementelor, fenomenelor și proceselor din realitatea observată direct sau indirect
- 4.3.** Compararea unor sisteme și structuri spațiale după un algoritm dat

Argument

Ce se poate schimba în geografia țării tale? Munții sunt tot acolo, altitudinile au rămas cele de acum 30 de ani, dealurile și câmpurile sunt aceleași, râurile și lacurile se numesc la fel, tot Bucureștiul e capitala țării și tot pe litoralul Mării Negre mergem în vacanță. La o primă vedere, geografia României pare ceva ce nu se va schimba niciodată. În realitate, lucrurile nu stau deloc aşa și simpla actualizare a unor fenomene naturale și sociale necesită atenție și rigoare.

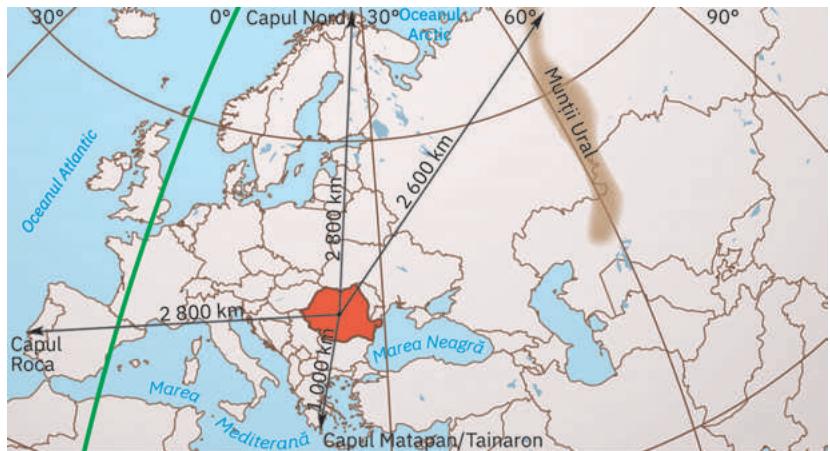
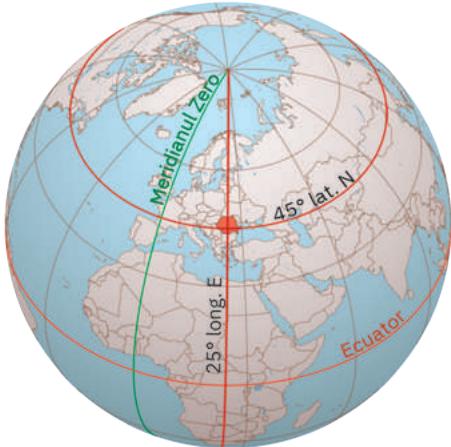
Cutremurile vrâncene, vremea în continuă schimbare, cu manifestări dintre cele mai violente și mai neobișnuite (apariția tornadelor, căderile masive de precipitații într-un timp scurt, care duc la viituri și inundații), încălzirea globală (migrarea izotermei de 11 °C din lungul văii Dunării mult spre nord, către Podișul Getic și Bărăgan), creșterea în suprafață a Deltei Dunării și transformarea insulelor Sacalinul Mare și Sacalinul Mic într-o peninsulă prin închiderea cordoanelor litorale, reapariția dropiilor și a castorilor în fauna României, după zeci de ani în care fuseseră considerate animale dispărute, clasificarea solurilor conform noii nomenclaturi în domeniu, fenomenul de îmbătrânire a populației și plecarea în străinătate a unui număr foarte mare de români, închiderea unor centre industriale și deschiderea unor linii moderne de producție, construcția de autostrăzi și declararea unor noi arii naturale protejate sunt realități ale României de astăzi, pe care este foarte indicat să le cunoști și să le înțelegi, pentru că fenomenele geografice de astăzi vor defini lumea în care vei trăi în viitorul apropiat.

Acest atlas școlar nu reprezintă însă doar acea simplă și necesară actualizare a fenomenelor geografice naturale, demografice și economice, ci se dorește un adevărat ghid prin care elevii, profesorii și chiar părinții să descopere România cu toate frumusețile și superlativele ei. De aceea, există în atlas un număr important de planșe care vin să completeze manualele în vigoare și să ofere perspective și conținuturi suplimentare pentru copiii dornici să performeze în domeniul geografiei. În acest sens, sunt de amintit planșele referitoare la structura geologică a României, la o serie de elemente de petrografie, necesare înțelegерii tipurilor de relief de pe teritoriul țării, detalierea mult mai amplă a unităților și subunităților de relief, hărți climatice actualizate cu date din ultimii 30 de ani, reprezentări grafice și cartografice pe baza celor mai recente date furnizate de Institutul Național de Statistică, precum și hărți ale unor domenii industriale care produc bunuri apreciate pe piețele europene și mondiale (construcții de mașini, produse ale industriei chimice, industriei lemnului sau a materialelor de construcție).

Acest atlas este imaginea României actuale. O poți descoperi prin intermediul unor imagini unice, a hărților, ilustrațiilor și informațiilor cuprinse în lucrare. Ne dorim ca acest atlas să fie un prim pas în a cunoaște România contemporană, pe care, mai târziu, vei avea ocazia să o explorezi singur.

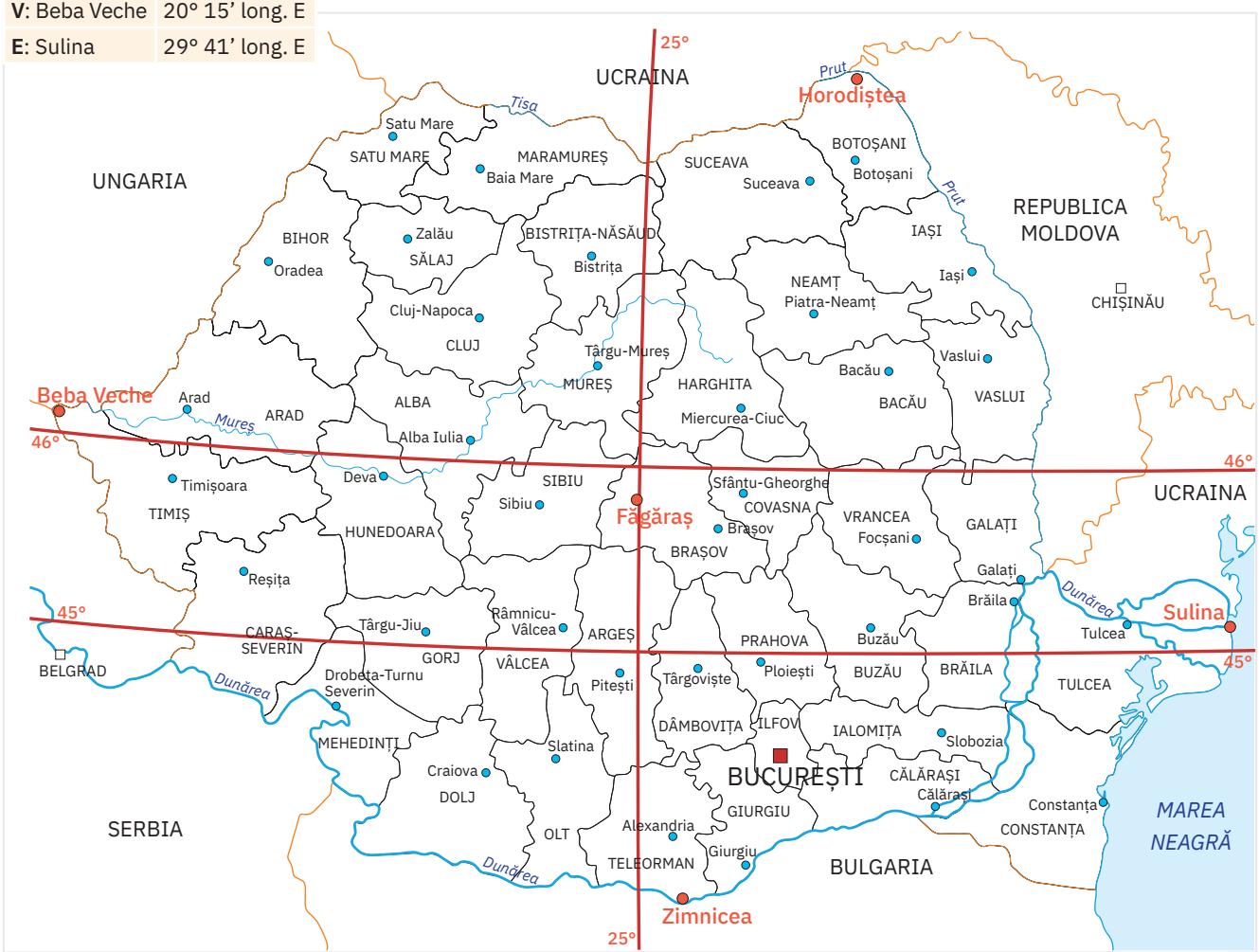
Autorii

România. Poziția geografică și punctele extreme

Punctele extreme ale României	
Punctul extrem	Coordonate
N: Horodiștea	48° 15' lat. N
S: Zimnicea	43° 37' lat. N
V: Beba Veche	20° 15' long. E
E: Sulina	29° 41' long. E

România este situată în emisfera nordică pe paralela de 45°, la jumătatea distanței dintre Ecuator și Polul Nord. Din punct de vedere longitudinal, țara noastră este traversată de meridianul de 25° long. E (este situată în emisfera estică). În interiorul uscatului european, România este situată în sud-estul Europei Centrale, mai aproape de Marea Mediterană, dar la distanțe aproximativ egale față de coastele atlantice, de cele arctice și de Munții Ural.

Vecinii României și lungimea frontierelor

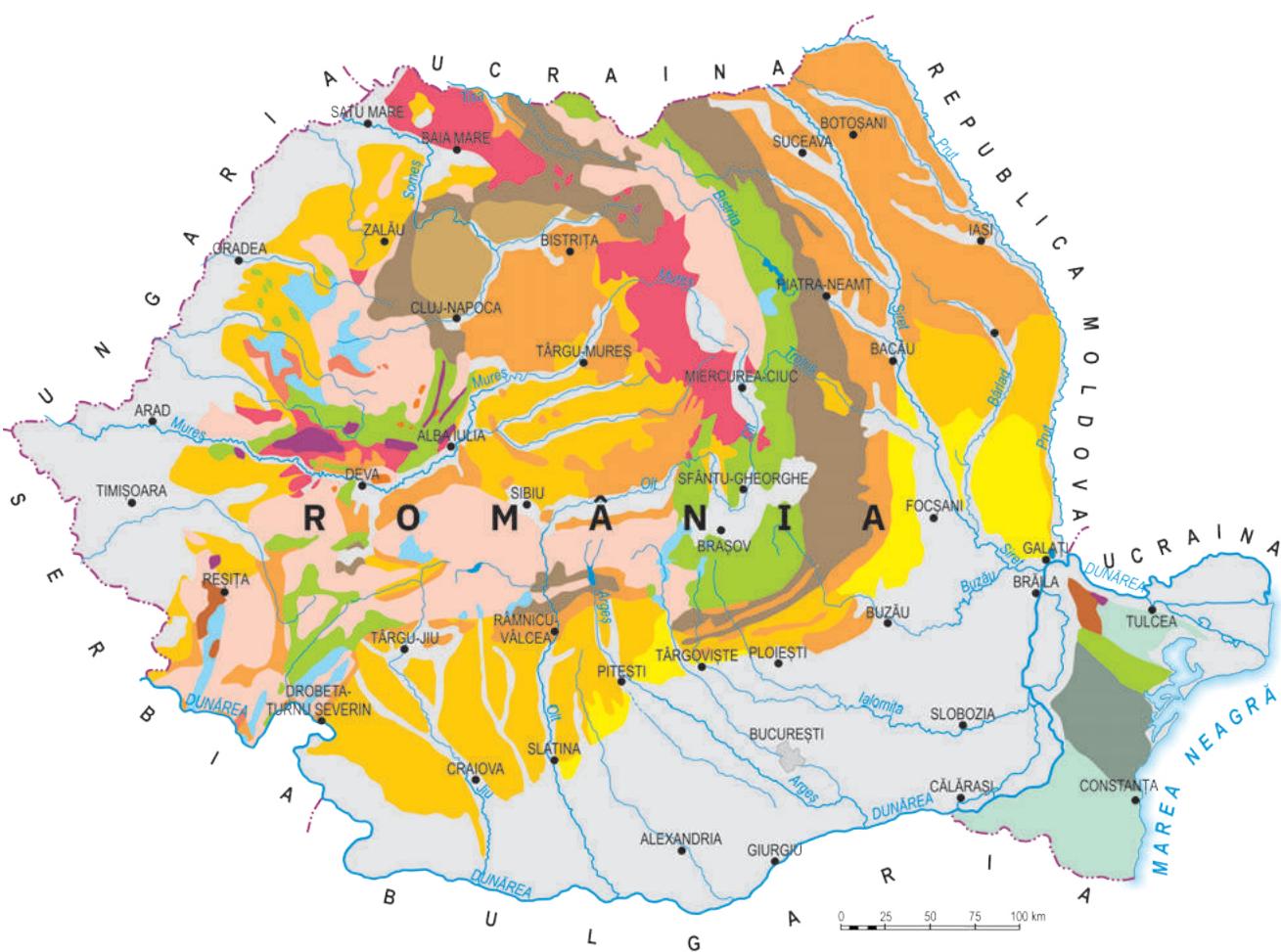
România, țară carpato-dunăreano-pontică

România între statele Europei Centrale

Harta geologică. Rocile magmatice

CUATERNAR Depozite fluviatile, fluvio-marine, loessuri

PLIOCEN Pietrișuri, nisipuri, argile, alternanțe de pietrișuri, nisipuri și argile, tufuri etc.
Pietrișuri, nisipuri, argile, alternanțe de pietrișuri, nisipuri și argile, tufuri etc. acoperite de loessuri și depozite loessoide

MIOCEN Alternanțe de strate de gresii, conglomerate, pietrișuri, argile, tufuri, nisip, sare

NEOGEN Masive și corperi vulcanice

PALEOGEN Alternanțe de strate de gresii, marme, argile etc., flii în Carpați

MEZOZOIC Flisi cu strate de gresii, conglomerate, marme

Masive din șisturi cristaline desăvârșite în mezozoic, cu mase magmatische incorporate
Oholite

PALEOZOIC Sedimentar permno-carbonifer

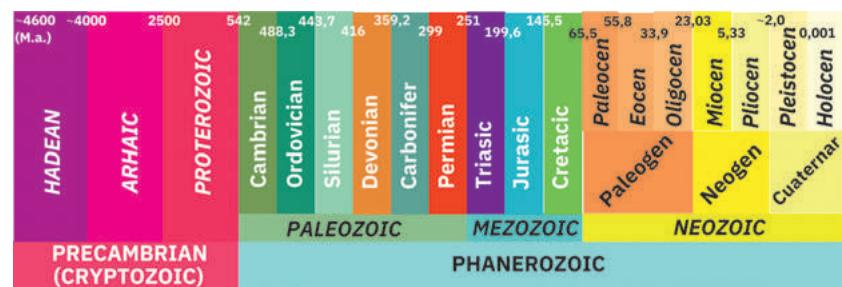
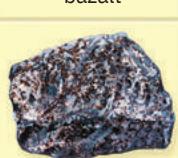
Masive hercinciene cu granite și cuarțe

PRECAMBRIAN Șisturi verzi caledoniene parțial acoperite cu loessuri și petice de calcar

Șisturi cristaline acoperite de calcare cretacic-sarmatiene, depozite din pliocenul superior și loessuri

CREȘTE CONCENTRAȚIA DE SILICIU

SCADE TEMPERATURA/CREȘTE VITESZA DE RĂCIRE A MAGMEI, DECÌ
PARTICULELE COMPOZANTELE ALE ROCII SUNT DIN CE ÎN CE MAI FINITE

Relief pe roci vulcanice

Creasta Cocoșului, Munții Gutâi

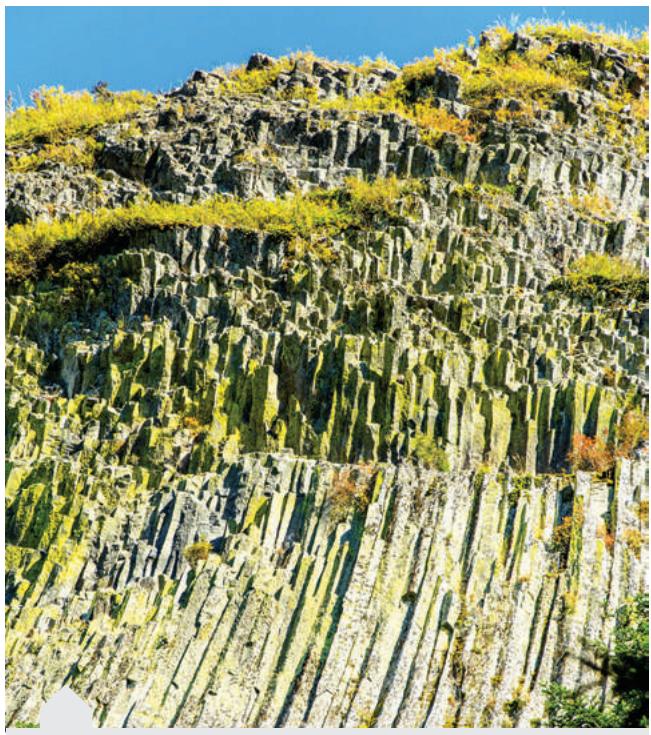
Aglomeratele vulcanice denumite „Cei 12 Apostoli”, Munții Călimani

În Munții Perșani, în apropiere de localitatea Racoș, județul Brașov, se găsește unul dintre cele mai bine conservate cratere din România, vulcanul de la Racoș. „Vulcanul“ este stins de aproximativ 10 000 de ani, dar reprezintă astăzi unul dintre cele mai spectaculoase obiective naturale din România. Conturul bine delimitat al craterului, peretele abrupt, culoarea ocru și intercalările cenușii și negre dă locului un aer martian, extrem de gustat de fotografii pasionați de natură. Declarat actualmente rezervație naturală, craterul de la Racoș a servit, vreme de câteva decenii, drept carieră de zgoră, așa că există numeroase căi de acces din localitatea Racoș până la vulcan.

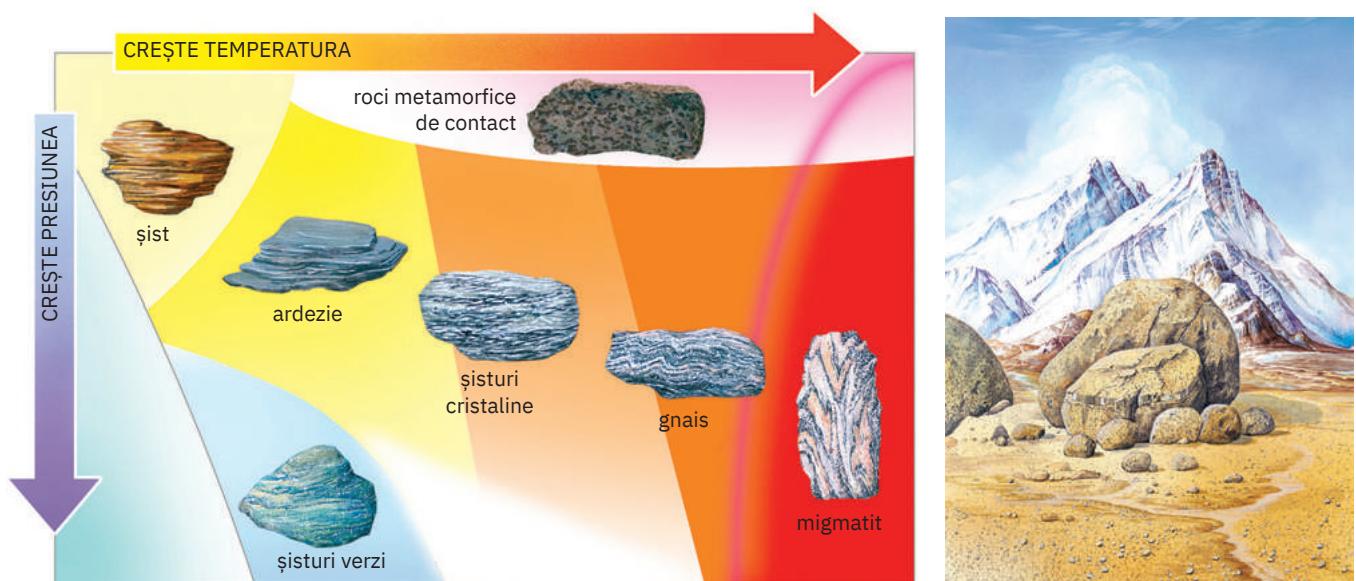
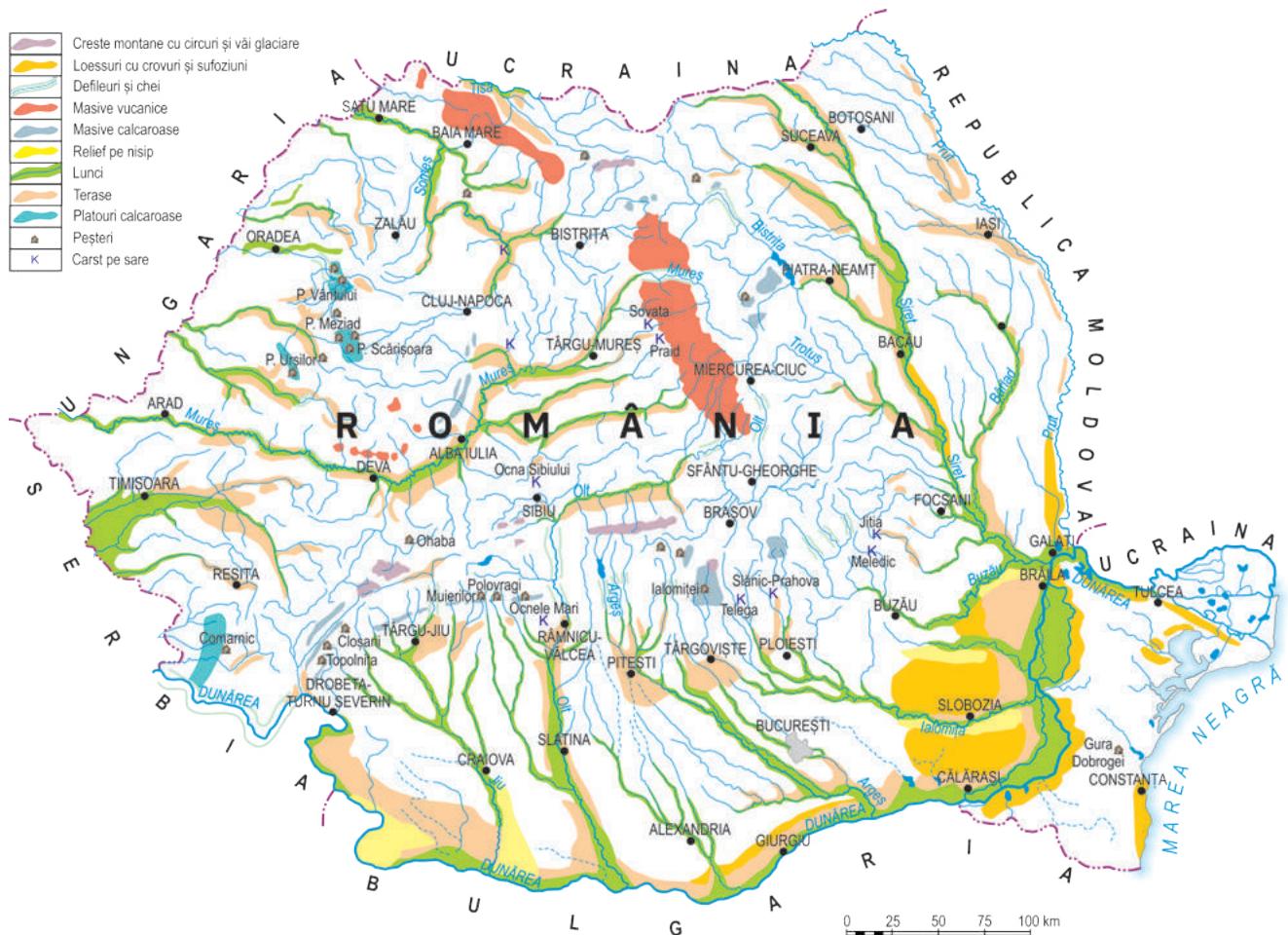

Coloanele de bazalt de la Racoș, Munții Perșani

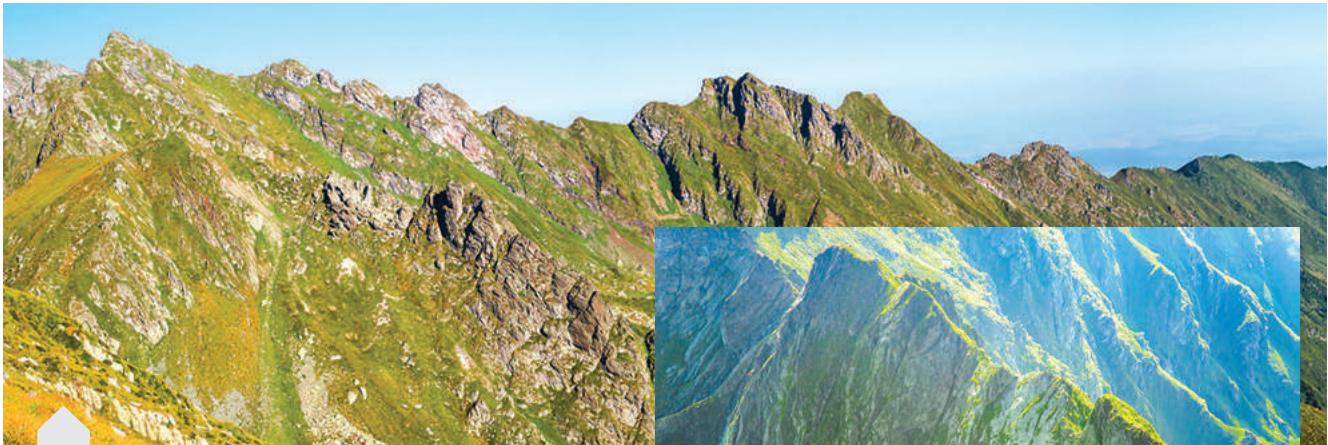
Coloanele de bazalt Detunatele, Munții Apuseni

Harta tipurilor de relief. Rocile metamorfice

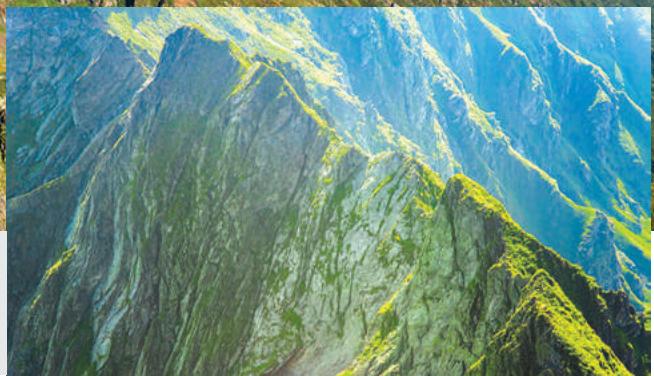

Rocile metamorfice au luat naștere în interiorul scoarței terestre prin transformarea rocilor preexistente (magmatische, sedimentare), în condiții de temperaturi și presiuni ridicate. Cele mai frecvente roci metamorfice sunt *șisturile cristaline, gnaisele, cuarțitele și marmura*. Rocile foarte dure și greu de erodat, rocile metamorfice dau în relief creste înalte, masive, asociate în relieful României celor mai înalte munți (Făgăraș, Retezat, Parâng, Rodnei).

Relief pe roci metamorfice

Din cauza alcăturirii din roci metamorfice foarte dure, în principal șisturi cristaline și gnaise, Munții Făgăraș sunt cei mai masivi și mai înalți de pe teritoriul României (opt vârfuri au peste 2 500 m altitudine, inclusiv vf. Moldoveanu, 2 544 m, cel mai înalt din România). Crestele au aspect crenelat și au pante foarte abrupte.

Creasta Munților Retezat, alcătuită din șisturi cristaline în nord (Retezatul Mare) se înalță la peste 2 500 m în vârful Peleaga (2 509 m) și vârful Păpușa (2 508 m).

Munții Parâng, cei mai masivi și mai înalți din grupa cu același nume a Carpaților Meridionali, se înalță la 2 519 m în vârful Parângul Mare.

Munții Rodnei sunt cei mai masivi și mai înalți din Carpații Orientali. Alcătuiți din șisturi cristaline, se înalță la 2 303 m în vârful Pietrosul.